

Vorming samenwerkingschool vereenvoudigd

Door mr. Ronald Bloemers, VOS/ABB

In juli 2017 heeft na de Tweede Kamer ook de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel Samen sterker voor vereenvoudiging samenwerkingschool. De datum van inwerkingtreding volgt nog. Vanaf dat moment zal het gemakkelijker zijn om samenwerkingscholen en samenwerkingsbesturen te vormen.

Vorming van een samenwerkingschool kan op dit moment nog plaatsvinden wanneer één van de te fuseren scholen binnen 6 jaar direct met opheffing bedreigd wordt én het bevoegd gezag dat de school in stand zal houden zijn statuten heeft ingericht, zodat het bestuur de school in stand kan houden. In de praktijk blijkt dat besturen en scholen al eerder dan bij direct dreigende opheffing samenwerking zoeken. Ook blijkt dat de vereiste bestuurlijke inrichting dermate ingrijpend of inperkend is, dat die optie niet wordt gebruikt.

De vorming van een samenwerkingschool wordt dus vereenvoudigd. Wel blijft uitgangspunt dat de samenwerkingschool het product is van de fusie tussen een openbare en een bijzondere school die beide minstens 6 jaar bestaan. Bovendien moet de fusie noodzakelijk zijn voor de handhaving van het openbaar of het bijzonder onderwijs. Dit betekent dat de vorming van een samenwerkingschool moet een uitzondering moet blijven. Daarom is er een aparte eis waaraan voldaan moet worden: het continuïteitscriterium. Deze al bestaande eis is versoepeld, in die zin dat directe dreiging van opheffing niet meer hoeft te worden aangetoond. Hiervoor is een formule in de plaats gekomen, waaraan eenvoudiger kan worden voldaan.

Een van de betrokken scholen dient op 1 oktober van het eerste of tweede schooljaar voorafgaand aan de fusiedatum te zijn bezocht door een aantal leerlingen dat ten hoogste de opheffingsnorm bedraagt plus de uitkomst van de formule $67,797 - (0,339 \times \text{de opheffingsnorm})$, met een maximum van 200 leerlingen. De uitkomst ligt daarmee tussen de 83 leerlingen (bij een opheffingsnorm van 23) en 200 leerlingen (bij een opheffingsnorm van 200).

Algemeen toegankelijk

De samenwerkingschool zal algemeen toegankelijk zijn en staat dus, net als een openbare school, open voor alle kinderen.

Bestuur

De samenwerkingschool kan slechts in stand worden gehouden door een stichting die daartoe zijn statuten heeft ingericht. Daarin dient in het doel van de stichting te zijn verwerkt dat de stichting ook tot doel heeft het in stand houden van een samenwerkingschool. Als een bijzonder schoolbestuur de samenwerkingschool in stand gaat houden, zal de gemeenteraad op dat schoolbestuur geen directe invloed hebben als extern toezichthouder. Dat zal slechts gelden ten aanzien van het openbaar onderwijs binnen de samenwerkingschool.

Met dit wetsvoorstel wordt voorts mogelijk gemaakt dat ook een stichting openbaar onderwijs een samenwerkingschool in stand kan houden.

Identiteitscommissie

De vereenvoudiging tot vorming van de samenwerkingschool zit ook in de waarborging van de identiteit van de twee scholen die samen de samenwerkingschool vormen. De wetswijziging zorgt ervoor dat die waarborg middels een identiteitscommissie op school is belegd. Dit is in de huidige wet nog gekoppeld aan het bestuur zelf. Dat zal straks juist meer op het niveau van de school zijn, omdat daar de samenwerking plaatsvindt. Het bevoegd gezag over alle scholen staat daar los van.

De identiteitscommissie zal functioneren als onafhankelijk adviesorgaan over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de identiteit van de samenwerkingschool. Een regeling over de identiteitscommissie dient te zijn opgenomen in de statuten. Bij de samenstelling van de identiteitscommissie is sprake van een evenwichtige verdeling tussen openbaar en bijzonder onderwijs.

Vorming samenwerkingschool in 4 stappen

1. Vaststellen of continuïteitscriterium wordt gehaald,
2. Regulier fusieproces met medeneming van de inrichting van de identiteitscommissie doorlopen,
3. Bestuurlijke inrichting aanpassen (statuten wijzigen),
4. Aanvraag samenwerkingschool bij DUO.

Na de vorming zal er in het schoolplan en de schoolgids gerapporteerd dienen te worden over de wijze waarop de identiteit gestalte heeft gekregen in de school. Betreft het bestuur van de samenwerkingschool géén stichting openbaar onderwijs, dan dient er ook jaarlijks aan de gemeenteraad verslag gedaan te worden over de wijze waarop de openbare identiteit gestalte krijgt binnen de samenwerkingschool.

Omzetting informele samenwerkingscholen

Tot twee jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel kunnen reeds bestaande informele samenwerkingscholen zich omzetten tot formele samenwerkingscholen. Het gaat dan om scholen die tot stand zijn gekomen door fusie van een openbare en een bijzondere school in de periode tussen 1 juni 2006 en de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. Het schoolbestuur dient dan alsnog de bestuurlijke inrichting te regelen. DUO beoordeelt alsdan of het versoepelde continuïteitscriterium is gehaald.

Vorming samenwerkingsbestuur

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel zal het straks niet meer nodig zijn om te voldoen aan een continuïteitscriterium bij vorming van een samenwerkingsbestuur. Hiervoor zullen dezelfde regels gelden als bij elke besturenfusie. Dat betekent dat gekeken dient te worden naar de per 1 augustus 2017 gewijzigde fusietoetsregels.

Vragen?

Voor vragen kunt u contact opnemen met de Onderwijsjuristen van VOS/ABB: 0348-405250 van 08.30 tot 12.30 uur, onderwijsjuristen@vosabb.nl.